„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 142 Duminică 26 Mai 1940
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

„ZIUA COPILULUI"

In apelurile ce s'au făcut în legătură cu „Ziua copilului", se atrage atenția asupra soartei triste a copiilor ce sunt condamnați să trăiască în mizerie, sau să fie seceraţi de boli din cauza lipsei de asistență medicală și a unui mediu prielnic dezvoltării lor.

Nu e vorba însă numai de ajutorarea acestor copii, cari sunt prea numeroși spre a putea fi salvați numai prin apeluri făcute odată pe an la adresa generozității publicului.

Oricât de călduroase și stăruitoare ar fi apelurile și oricât de sensibil și generos ar fi publicul, — și e bine să fie așa, — nu putem să ne mărginim numai la asemenea mijloace când, de fapt, avem o problemă demografică de rezolvat, în strânsă legătură cu interesele naționale, sociale și economice. In fiecare an, moare un mare număr de copii, atât la orașe, cât și la sate, în vârstă până la 5—6 ani, din cauza mizeriei și a bolilor.

Dacă cercetăm datele statistice din ultimii ani privitoare la mișcarea populației țării noastre, constatăm că, în mediul urban, natalitatea a crescut foarte puțin și în mediul rural este în general urcată; iar mortalitatea infantilă este mai mare în orașe de cât în sate, — mai cu deosebire în orașele din Moldova și Basarabia.

O situație îngrijorătoare prezintă mișcarea populației din Banat. In satele bănățene, locuite de români, sau în majoritate de români, natalitatea a fost în scădere, iar mortalitatea infantilă s'a menținut ridicată.

Banatul este, din nefericire, ținutul românesc, care se menține pe linia de deficiență biologică. El a atins în Noembrie 1935 o natalitate de 14‰: o mortalitate generală de 20,1‰ și o mortalitate infantilă de 19.7‰. In orașele din Banat, situația este și mai gravă, căci natalitatea este în continuă scădere, iar mortalitatea generală și infantilă este foarte urcată. In Crișana, deasemenea, s'au înregistrat cifre ce dezvălue o situație demografică rea, caracterizată prin marea mortalitate infantilă.

Așa că, dacă ținem seama de regiunile geografice și de datele statistice publicate în ultimii ani în buletinele demografice ale Institutului central de statistică, provinciile dela est și nord-est prezintă o mișcare demografică de tip dinamic progresiv, iar cele dela sud-vest o mișcare demografică de tip static regresiv.

Cercetând apoi cauzele deficienței biologice și în special ale marei mortalități infantile, constatăm că unele sunt de ordin social, iar altele de ordin higienic și sanitar.

Deaceea nu vom putea înlătura efectele dezastruoase ale mortalității infantile la orașe și la sate, numai prin apeluri adresate publicului în ajunul „Zilei copilului", ci prin înlăturarea tuturor cauzelor cunoscute de cei cari se ocupă de problemele demografice, etnografice, sociale și sanitare, care contribue la creșterea mortalității copiilor, la scăderea natalității în unele regiuni și deci la deficiența biologică.

GERMANII PE COASTA CANALULUI MÂNECII

Străpungerea frontului armatei franco-anglo-belgiene între Arras și Bapaume

Bătălia, care s'a dat în ultimele zile în regiunea Arras—Valenciennes, s'a sfârșit, prin străpungerea frontului armatelor franco-britanice-belgiene, între Arras și Bapaume, pe o lărgime de 25 km., de către trupele germane.

In linii generale această bătălie s'a desfășurat în condițiile următoare:

Forțele aliate, sprijinite de formațiuni puternice de tancuri și de numeroase escadrile aeriene de bombardament și de vânătoare, aflate într'o situație foarte critică din cauza înaintării trupelor germane în regiunea Péronne—Amiens și a ocupării coastei mării între Abbeville și Montreuil — care le izolase de armatele franceze dela centru, — au încercat să-și deschidă o cale de salvare spre sud, între Valenciennes și Arras; iar în cazul când frontul german ar fi fost străpuns în această regiune, ele urmau să întreprindă o altă acțiune ofensivă cu scopul de a respinge pe germani de pe coasta mării și deci, de a desființa periculoasa pană înfiptă de ei între Péronne și mare, cu vârful fixat între porturile Abbeville și Montreuil.

Spre a ieși mai întâi din spațiul primejdios și cât mai repede cu putință, comandamentul armatelor franco-engleze-belgiene, a atacat viguros trupele germane massate între Arras—Valenciennes.

Aliații au reușit să se apropie de Cambrai și sud-est de Valenciennes. Germanii au concentrat însă forțe considerabile în sectorul amenințat și în deosebi au adus câteva divizii blindate în apropiere de Arras, unde în dimineața zilei de 23, s'a exercitat cea mai mare presiune asupra lor. In adevăr, atacul principal al armatelor aliate, s'a pronunțat în direcția Arras. In această regiune bătălia a fost deosebit de crâncenă. Numeroase atacuri și contraatacuri s'au dat, cu pierderi foarte grele pentru toate armele angajate în acel duel gigantic.

Intre Arras și Valenciennes, pana înfiptă de germani avea o lățime de 60 până la 80 km. Ca să poată izbuti atacul de străpungere, diviziile franceze, britanice și belgiene ar fi trebuit să susțină lupte din cele mai grele și cu pierderi considerabile, spre a putea răzbate cei 60 până la 80 km. lățime ai panei, iar scopul urma să fie atins cât mai repede cu putință, spre a nu fi ele însile expuse unei străpungeri.

O asemenea acțiune îndrăzneață și periculoasă de executat în acea situație, impunea nu numai divizii calitative, tankuri numeroase și aviație să domine aerul, dar și o încordare supremă a tuturor elementelor umane în vederea obținerii rezultatului urmărit, în timp și în spațiu, ținându-se seamă și de forțele numerice, ca și de valoarea calitativă a trupelor adverse. Factorul timp, de asemenea, a avut însemnătatea sa în acea bătălie. Nu trebuia lăsată germanilor posibilitatea să-și dezvolte acțiunea de-alungul coastei mării și deci să strângă tot mai mult cleștele în jurul armatelor aliate, angajate în bătălia de străpungere, spre a nu fi propriul lor front expus unei străpungeri. Or, tocmai în această situație gravă au și căzut armatele aliate.

Germanii au zdrobit la Arras, atacul de străpungere, prin contra-atacul massiv în valuri succesive, al coloanelor lor de tankuri urmate de infanterie, cu concursul artileriei, al avioanelor de bombardament în picaj și al avioanelor de luptă tip Junkers și au străpuns liniile adverse între Arras, Ervillers, Sapignies, Bapaume, pe o lărgime de 25 km..

Apoi prin spărtura făcută, la vest de Arras, trupele germane au înaintat spre nord în direcția coastei mării și au atins portul Boulogne, unde s'au dat lupte chiar în interiorul acestui oraș. Boulogne e la 106 km. de Arras și la 35 km. sud de portul Calais.

Boulogne este unul din cele trei porturi ale Franței, care asigură relațiunile cu Anglia, prin Folkestone, cu Franța de sud și cu Elveția.

In regiunea Boulogne a concentrat Napoleon I, corpul său expediționar de 150.000 de oameni, în anul 1803, pe care voia să-l debarce pe coasta Angliei din apropiere. Planul lui Napoleon n'a putut fi executat deoarece escadra comandată de Villeneuve n'a sosit la timp, iar pe continent se formase o altă coaliție împotriva sa. Expediția împotriva Angliei o pregătise Napoleon I încă din 1801 în toate amănuntele.

Ocuparea porturilor franceze de pe coasta canalului Mânecei, acum, de către germani, creiază o situație critică pentru Anglia, din cauza apropierei germanilor de coasta britanică. Riposta englezilor urmează să se producă.

In partea de nord, în Flandra belgiană, de-alungul Escautului, celălalt grup de armate anglo-belgiene, continuă rezistența. Trupele germane au pătruns însă în cursul zilei de Joi în sectorul Audenarde și înaintează spre râul Lys.

Situația acestui grup de armate, ca și al grupului de la sud, este extrem de critică din cauza cercului de fier ce se strânge tot mai mult în jurul lor.

R. SEIȘANU

Situația aproximativă a frontului până în seara de 23 Mai

CUM COMENTEAZĂ BERLINUL

LUPTELE DIN BELGIA ȘI NORDUL FRANȚEI

Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 23. — Comunicatul de azi al înaltului comandament german redă în mai mare măsură ca acela de ieri amănunte asupra luptelor cari se desfășoară între germani și aliați. O impresie deosebit de tragică produc în special luptele de pe frontul belgian șide pe acela din Nordul Franței, în care belgienii stau în defensivă, iar francezii și englezi sunt în ofensivă. Dacă, după cum reiese din știrile transmise de germani nu se atribue aliaților niciun succes în adevăratul înțeles al cuvântului, trebue recunoscut totuș că nici luptele dela Valenciennes n'au avut rezultatul scontat aci de specialiștii în materie militară.

Faptul cel mai interesant pe care îl relevă comunicatul înaltului comandament german îl constitue fără îndoială înaintarea unităților germane prin Artois, în direcția Calais. Și în această privință lipsesc însă amănunte precise asupra înaintării germane.

*

In altă ordine de idei trebue relevat că dacă se poate spune despre acțiunea germană că ea se desfășoară după un plan dinainte stabilit, nu se poate spune acelaș lucru despre aceea a generalului Weygand, care nu trebue considerată decât ca o improvizare. Aceste observații, cari se confirmă, în primul rând, din punct de vedere pur militar, se referă însă și la constatările în legătură cu hotărîrile politice ale aliaților. Reiese în mod neîndoelnic că toate acțiunile politice ale acestora sunt în relație directă cu evenimentele de pe fronturile de luptă.

Ultimul apel al d-lui Reynaud, apărut în presa franceză, dovedește cu prisosință atmosfera deprimată care domnește acum la Paris. O dovadă a acestei atmosfere de panică o constitue fără îndoială și faptul că s'a oficiat un serviciu divin la biserica Notre Dame, precum și acela că s'a ordonat citirea litaniilor și implorarea sfinților pentru victoria aliaților.

D. HITLER

Senatul american

a votat credite de 1.464.000.000 de dolari pentru marină

Washington, 23 (Rador). — **Senatul a aprobat cu 78 voturi contra 0 proectul de lege prin care se prevăd credite în valoare de 1.464.000.000 dolari pentru nevoile marinei.**

GUVERNUL PORTUGHEZ

FERM HOTĂRÂT SĂ MENȚINĂ PORTUGALIA CA O ZONĂ DE PACE IN MIJLOCUL EUROPEI PUSTIITĂ DE FOC ȘI FER

Lisabona, 23 (Rador). — *Corespondentul agenției DNB. transmite următoarele:*

Poporul portughez nu trebue să se lase influențat de zvonurile funeste cari sunt lansate în ceeace îl privește, — scrie ziarul „Secolo" și continuând mai departe: — „nimic din ce ar putea semăna cu o soartă fatală, nu ne amenință. Portugalia continuă a fi o insulă liniștită, la capătul Europei în război".

Ziarul „Diario de Manha" subliniază că recepția solemnă a misiunei braziliene, ca preludiu la sărbătoarea pe care o va celebra familia Lusitană cu ocazia centenarului ei, este o dovadă că guvernul portughez este ferm hotărît a menține Portugalia ca o zonă de pace în mijlocul Europei pustiită de fier și foc.

Republicanii intră în guvern

numai dacă d. Roosevelt renunță să-și pună a treia oară candidatura

Washington 23 (Rador). — **Corespondentul agenției „Stefani" anunță că d. Landon, fruntaș al partidului republican, căruia președintele Roosevelt i-a propus, să intre în guvern, a declarat, după ce a luat dejunul cu acesta, că republicanii ar primi această propunere cu conditia ca d. Roosevelt să renunțe la alegerea sa pentru a treia oară.**

Răspunzând la această declarație, un purtător de cuvânt al Casei Albe a afirmat că președintele este prea ocupat cu problemele apărării naționale pentru a discuta probleme electorale.

Răspunsul acesta este considerat ca un refuz de a renunța la o a treia candidatură.

*

Washington, 23 (Rador). — **Fostul președinte Hoover s'a declarat și el contra unui guvern de coaliție.**

Spre crearea unei asociații pan-americane

Washington 23 (Rador). — **D. Roosevelt a cerut șefilor de servicii de a accelera elaborarea proectelor pentru reorganizarea cooperării mai complete între Statele Unite și celelalte state din America în domeniul aviației comerciale.**

Proectele tind la crearea unei aviații pan-americane menită a împiedica dezvoltarea liniilor aeriene comerciale străine în America de Sud.

LA ATAC

Soldați germani pornind la atac, undeva pe front

RĂZBOI

Stradă dintr'un oraș belgian bombardat de aviație

PRESA ITALIANĂ CONSACRĂ ARTICOLE ELOGIOASE ARTIȘTILOR ROMÂNI, MEMBRI AI ȘCOALEI ROMÂNE DIN ROMA

Roma, 23 (Rador). — *Ziarul Giornale d'Italia consacră un iung articol expoziției artiștilor români, membri ai Academiei României din Roma, care a fost inaugurată Miercuri dimineața.*

Deasemeni consacră articole elogioase aceluiași eveniment și celelalte ziare italiene

Acordurile economice ruso-iugoslave

Belgrad 23 (Rador). — **Acordurile economice dintre Rusia și Iugoslavia, recent încheiate la Moscova, ar urma să fie ratificate în cel mult două zile, declară cercurile bine informate.**

„ZIUA IMPERIULUI" IN ANGLIA

Londra, 23 (Rador). — *Cu prilejul „Zilei Imperiului", Regele George va vorbi la radio Vineri la ora 20 (ora 22 București).*

REGELE GEORGE AL ANGLIEI

Noui concentrări in Grecia

Atena, 23 (Rador). — *Ofițeri și soldați din mai multe specialități, făcând parte din categoriile de pe o listă specială, au fost chemați sub drapel pentru a se familiariza cu armele moderne.*

4000 de mineri englezi au declarat grevă

Londra 23 (Rador). — **Vre-o 4000 de mineri din Leigh și Tyldesley, (regiunea Manchester), au declarat greva pentru chestiuni privitoare la salarii și orele de muncă.**

UN GEST AL PRIMARULUI DIN BRUXELLES

Paris, 23 (Est Radio) — *Se anunță că atunci când comandantul forțelor germane de ocupație a cerut primarului din Bruxelles să continue funcțiunea sa, fără a uita însă niciodată că forțele germane sunt gata să zdrobească orice rezistență, primarul a răspus doar atât:*

„Voi continua să-mi îndeplinesc funcția fără să mă preocup decât de legile belgiene și de regulamentul curții internaționale dela Haga".

JAPONIA VA PĂRĂSI POLITICA DE NEINTERVENȚIE?

Tokio, 23 (Rador). — **In legătură cu noua situație din Europa, ziarul „Kokumin Shimbun" cere Joi ca Japonia să revizuiască politica sa de neintervenție de până acum, dând o nouă orientare politicii sale externe. Motivul este că războiul european este strâns legat de noua ordine în Extremul Orient.**

Ziarul propune ca în acest scop Japonia să încheie pacea cu China. Guvernul trebuie să părăsească atitudinea sa rezervată și să se hotărască pentru o politică pozitivă, făcând posibilă o soluție definitivă în războiul cu China

Tokio, 23 (Rador) — *Corespondentul agenției D.N.B. transmite:*

O conferință specială a avut loc Joi la președinția consiliului la care au luat parte primul ministru Yonai, șeful misiunii dela Nanking, d. Chen, secretarul general al Oficiului central pentru China generalul Yanagawa și șeful secțiunii politice generalul Suzuki.

D. Chen a dat explicații asupra situației în care se află noul guvern central chinez și a cerut colaborarea d-lui Yonai.

„ZIUA IMPERIULUI" IN ANGLIA

Londra, 23 (Rador). — *Cu prilejul „Zilei Imperiului", Regele George va vorbi la radio Vineri la ora 20 (ora 22 București).*

INTERDICȚIA ORGANIZAȚIILOR COMUNISTE ȘI FASCISTE IN ANGLIA

Londra 23 (Rador). — **Sir Anderson, ministrul de interne, răspunzând unei întrebări cu privire la interdicția organizațiilor comuniste și fasciste, a declarat că nu ar fi în interesul public să dea în vileag măsurile luate împotriva persoanelor a căror activitate este protivnică sforțării de război.**

D-sa a adăugat că a dat ordine pentru arestarea unui număr de persoane ale căror nume vor fi făcute cunoscute îndată după executarea acestor ordine. Arestările nu au fost hotărâte din cauza opiniilor sau vederilor exprimate ci din cauză că acele persoane stau în fruntea unor organizații, care ar putea prejudicia siguranța statului.

Sir Anderson a mai declarat că au fost luate măsuri spre a spori numărul armelor destinate poliției.

TURCIA A SUPRIMAT EXPORTUL

Ankara, 23 (Rador). — **Corespondentul agenției „Stefani" transmite:**

Se confirmă că printr'o hotărâre a consiliului de miniștri nici un fel de export nu vai mai fi permis atâta vreme cât va dura actuala situație excepțională.

CONCENTRĂRILE DIN ROMÂNIA SUNT SOCOTITE LA BUDAPESTA CA MĂSURI NORMALE

Budapesta, 23 (Rador). — **Corespondentul agenției „Havas" transmite:**

Chemarea sub drapel a unui nou număr de rezerviști români nu a trezit nici o neliniște în cercurile bine informate ungare.

In actualele condiții, se adaugă în aceste cercuri asemenea măsuri sunt normale, ele având un caracter de precauțiune.

O pușcă, un tun, o cazemată mai mult în fiecare zi, le vom avea numai prin contribuția noastră dată din vreme și cu toată inima.

LA PARIS

Printre măsurile de securita te luate în capitala Franței, este și aceea ca agenții de poliție să poarte puști